

## I. IDENTIFICACIÓ

**Nom de l'assignatura:** TEXTOS BÀSICS DE LES GRANS RELIGIONS

**Titulació:** Humanitats

**Tipus d'assignatura:** Optativa

**Crèdits ECTS:** 4,5

**Professor:** Jaume Mensa

## II. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA:

L'assignatura pretén dotar l'estudiant de les claus històriques i literàries per llegir, entendre i comentar textos bàsics (els considerats fundacionals o canònics) de les grans religions (judaisme, cristianisme, islam, hinduisme i budisme). L'objectiu principal (de caràcter cultural, no religiós) del curs és la capacitat per a la lectura dels textos esmentats, com a mitjà privilegiat per al coneixement de les grans tradicions religioses de la humanitat.

En finalitzar l'assignatura l'alumne ha de ser capaç de:

- Llegir textos de les diverses tradicions religioses;
- Situar-los en el seu context històric i literari;
- Relacionar la forma i el contingut dels textos amb el marc conceptual de cada religió;
- Comparar textos de diverses èpoques i de diversos gèneres literaris;
- Establir relacions entre les creences i les actituds morals d'una determinada religió.

## III. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES A DESENVOLUPAR:

Competència	Indicador específic de la competència
Anàlisi i síntesi	Coneix i identifica el vocabulari bàsic de cada religió Interpreta textos en relació al context polític, social, filosòfic i literari Analitza conceptes, valors i actituds inherents a cada religió Compara conceptes entre diverses religions Relaciona textos amb les característiques generals de la religió a la qual pertanyen Valora críticament alguns aspectes importants de les religions
Compromís ètic	Coneix els valors ètics principals de cada religió Compara els valors ètics d'una religió amb els d'altres religions Valora críticament les propostes morals
Treball cooperatiu	Sap treballar interactivament amb altres companys

## IV. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

El professor a classe farà introduccions generals per tal de contextualitzar històricament i literària els textos de les grans religions. A més, sobretot en la primera part del curs, dedicarà una bona part de les sessions a comentar textos. És convenient que l'alumne segueixi, amplii i contrasti, amb la bibliografia indicada i amb els dossiers de l'assignatura, la informació exposada a classe. D'altra banda, l'alumne haurà de llegir i comentar els textos proposats i elaborar les activitats proposades. La participació a classe és, en aquest sentit, important.

En l'apartat *Desenvolupament del temari* del dossier, l'estudiant trobarà esquemes i resums que seran explicats i comentats a classe. Recomanem que, abans de cada tema, l'estudiant faci una lectura del corresponent apartat. Aquests continguts han de ser el marc teòric que permeti de comprendre i contextualitzar els textos que comentarem a classe. Precisament, en l'apartat *Textos* del dossier, hom trobarà els textos que anirem comentant de cada religió. Cal fer-ne també una lectura atenta abans de classe. L'alumne haurà de realitzar les activitats següents:

- Esquema o mapa conceptual (definició de religió) i un comentari personal sobre la presència actual de les religions en el món;
- Lectures de textos del *Gènesi*, d'un *Evangelí* i una selecció de sures de l'*Alcorà* i una conversa amb el professor sobre aquestes lectures;
- Un treball en equip sobre el Budisme i l'Hinduisme i una exposició a classe d'aquest treball,
- Una prova escrita a final del semestre.

Intentarem aprofitar al màxim les possibilitats que ofereix el Campus Virtual, raó per la qual recomanem que l'estudiant procuri connectar-s'hi freqüentment. A classe també utilitzarem materials (especialment entrevistes i articles de diari) de la pàgina web [seneca.uab.cat/jmensa](http://seneca.uab.cat/jmensa) (docència i recursos).

## V. CONTINGUTS I BIBLIOGRAFIA

### Continguts:

1. El concepte de religió. L'estudi de les religions
2. Panorama mundial de les religions
3. Les grans religions abrahàmiques
  - 3.1. El judaisme
  - 3.2. El cristianisme
  - 3.3. L'islam
4. Les grans religions orientals
  - 4.1. L'hinduisme
  - 4.2. El budisme

### Bibliografia

#### Fonts

De les diverses edicions de textos bíblics, poden ésser especialment útils la Bíblia Catalana Interconfessional i, en castellà, la de Jerusalem. L'edició catalana de l'Alcorà facilita visualment la lectura, i va acompanyada d'estudis (especialment útils per al vessant filològic). És especialment recomanable la traducció castellana de Vernet (2003) perquè ofereix la divisió del text en sures i aleies de l'edició de Flügel i la del Caire. Les edicions en castellà ofereixen notes a peu de pàgina i introduccions. Els textos del budisme i de l'hinduisme han estat editats separatament.

*La Bíblia* [Bíblia catalana interconfessional], Barcelona, ABC-Claret-SBU, 1993 (amb reedicions posteriors); *Bíblia de Jerusalem* (Nueva Biblia de Jerusalem, revisada y aumentada), Bilbao, DDB, 1998; *Nou Testament* [de la Bíblia de Montserrat], Andorra, Casal i Vall, 1960 (moltes reedicions); *El Corán* (trad. de J. Vernet), Barcelona, Planeta, 1963; Barcelona, Planeta, 2003; *El Corán* (trad. de J. Cortés), Barcelona, Herder, 1986.

*L'Alcorà* (trad. cat. de M. d'Epalza), Barcelona, Proa, 2001; *Himnos védicos* (ed. F. Villar Liébana), Madrid, Ed. Nacional, 1975; *Los vedas* (ed. J. B. Bergua), Madrid, Clásicos Bergua, 2001; *Upanisads* (ed. D. de Palma), Madrid, Siruela, 1995; *La ciencia del brahman. Once Upanishad antiguas* (ed. A. Agud / F. Rubio), Madrid, Trotta, 2000.

*Els Upanixads* (ed. H. Le Saux), Barcelona, Claret, 2001; *Bhagavad Gita* (ed. J. Mascaró [cat.]), Palma, Moll, 1983; *Bhagavad Gita* (ed. C. Martín), Madrid, Trotta, 1997; *El sutra del corazón. Texto tibetano y traducción* (ed. i com. Khenchen Sherab, trad. F. Mestanza), Barcelona, Kairós, 2003; *El Dammapada. La sendera de la perfecció* (ed. J. Torres i Godori), Barcelona, PAM, 2001; HUI NENG, *El sutra del estrado* (ed. L. Ramírez), Barcelona, Kairós, 2000; THICH NHAT HANH, *Las enseñanzas del Buda. Los tres sutras fundamentales*, Barcelona, Ed. Oniro, 2002.

#### Obres d'estudi

Per a una bibliografia més completa, cf. la bibliografia del dossier. Per a l'Antic Testament és especialment recomanable el llibre de Sicre (*Introducción al Antiguo Testamento*, Pamplona, Verbo Divino, 1992). Per al Nou Testament, pot ésser útil *Bornkamm (El Nou Testament*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1975) o *Lohse (Introducción al Nuevo Testamento*, Madrid, Cristiandad, 1986<sup>2</sup>). Per a unna sintètica i clara introducció a la bíblica, recomanem: [Joan Ferrer](#), *La Bíblia, un món literari, una presència misteriosa* (Col·lecció Textos, 19, Institut Superior de Ciències Religioses de Vic). Quant a l'Islam és especialment recomanable l'obra de Bramon (*Obertura a l'islam*, Barcelona, Cruïlla, 2001) El llibre de Segura (*Aproximació al món islàmic*, Barcelona, Pòrtic, 2000) pot ajudar a completar la visió amb informació sobre l'Islam en l'actualitat. Sobre l'Alcorà, és molt recomanable l'estudi de Bell/Watt (*Introducción al Corán*, Madrid, Ediciones Encuentro, 1987). Sobre l'Hinduisme, cf. especialment l'obra de G. Flood (*El hinduismo*, Madrid, Cambridge University Press, 1998); i per al budisme, la de P. Harvey (*El budismo*, Madrid, Cambridge University Press, 1998). Recomanem també l'ús de la Història de les religions de Díez de Velasco (*Introducción a la Historia de las Religiones*, Madrid, Trotta, 2002) i *En busca de nuestras huellas* de H. Küng (Barcelona, Debate, 2004).

## VI. AVALUACIÓ

Procediment	Criteris d'avaluació	Pes
Esquema/mapa conceptual	Capacitat de sintetitzar i de relacionar els conceptes més importants de la religió i de l'estudi de les religions. Comentari personal i crític sobre l'estat actual de les religions en el món	(7+3) 10 %
Entrevista amb el professor sobre les lectures obligatòries	Coneixement dels textos llegits. Capacitat de relacionar-los amb conceptes treballats a classe.	15 %

Treball en cooperació: comentari de textos	Planificació, capacitat d'anàlisi i síntesi del text. Correcció del treball. Exposició a classe.	35 %
Prova final	Coneixement dels conceptes i textos principals Capacitat d'anàlisi i síntesi Coneixement dels valors morals de cada religió i capacitat de valorar-los críticament	40 %

L'avaluació del curs és continuada, i pressuposa l'assistència i participació a classe

